

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

CJMZD15C0T01

DIDAKTICKÝ TEST

Maximální bodové hodnocení: 50 bodů
Hranice úspěšnosti: 44 %

1 Základní informace k zadání zkoušky

- **Didaktický test** obsahuje **32 úloh**.
- **Časový limit** pro řešení didaktického testu je uveden na záznamovém archu.
- **Povolené pomůcky:** psací potřeby.
- U každé úlohy je uveden maximální počet bodů.
- U všech úloh/podúloh je **právě jedna odpověď správná**.
- Za nesprávnou nebo neuvedenou odpověď **se neodčítají záporné body**.
- Odpovědi píšete do záznamového archu.
- Poznámky si můžete dělat do testového sešitu, nebudou však předmětem hodnocení.
- **Nejednoznačný nebo nečitelný zápis odpovědi bude považován za chybné řešení.**

2 Pravidla správného zápisu odpovědí

- Odpovědi zaznamenávejte **modře nebo černě** píšící propisovací tužkou, která píše **dostatečně silně a nepřerušovaně**.
- **Hodnoceny budou pouze odpovědi uvedené v záznamovém archu**

2.1 Pokyny k uzavřeným úlohám

- Odpověď, kterou považujete za správnou, zřetelně zakřížkujte v příslušném bílém poli záznamového archu, a to přesně z rohu do rohu dle obrázku.

A B C D
4

- Pokud budete chtít následně zvolit jinou odpověď, zabarvíte pečlivě původně zakřížkované pole a zvolenou odpověď vyznačte křížkem do nového pole.

A B C D
4

- Jakýkoli jiný způsob záznamu odpovědí a jejich oprav bude považován za nesprávnou odpověď.
- Pokud zakřížkujete více než jedno pole, bude vaše odpověď považována za nesprávnou.

2.2 Pokyny k otevřeným úlohám

- Odpovědi **píšte čitelně** do vyznačených bílých polí.

16

- Povoleno je psací i tiskací písmo a číslice.
- Při psaní odpovědí rozlišujte **velká a malá písmena**.
- Pokud budete chtít následně zvolit jinou

TESTOVÝ SEŠIT NEOTVÍREJTE, POČKEJTE NA POKYN!

1 Ve které z následujících vět je pravopisná chyba?

- A) Ze zahraniční stáže se vrátil nabytý zkušenostmi.
- B) Zadaný úkol z literárního semináře odevzdal zcela odbytý.
- C) Zpěvačku každý den zahrnoval květinami neodbytný ctitel.
- D) Ze svého rodinného domu chtěl udělat nedobytnou pevnost.

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 2–6

TEXT 1

Johannesburg se zahalil do mlhy, provazy deště padaly na smutkem zkroušené jihoafrické město již od časných ranních hodin. Slunce nedostalo ani šanci vyslat na zem pár paprsků, které by chladný den trochu prohřály.

Na fotbalový stadion, který pojme přes devadesát tisíc fanoušků, i přesto od brzkého rána proudí davy lidí. Jihoafrická republika se totiž dnes loučí se svým hrdinou – Nelsonem Mandelou, prvním černošským a také prvním demokraticky zvoleným prezidentem v historii země, nejznámějším bojovníkem proti apartheidu, který minulý týden zemřel po několikaměsíční nemoci.

Ty, co vyrazili na pietní akci ještě za hluboké tmy, zřejmě neustálý déšť dost překvapil. Nemají deštníky ani pláštěnky, dlouhé hodiny se pak choulí pod různými věcmi, které jim přišly pod ruku. Někteří lidé si pomáhají pytlíky na odpadky, jiní se před vytrvalým přívalem vody chrání alespoň šátky v barvách Mandelova Afrického národního kongresu, politické strany vzniklé už v roce 1912.

Ale pozor, nikdo si nestěžuje. „Déšť je požehnání,“ řekl mi jeden z účastníků piety. Jeho slova pak potvrdil přímo od řečnického pultu Cyril Ramaphosa, organizátor ceremoniálu a další veterán boje proti apartheidu: „Myslím si, že Nelson Mandela by chtěl odejít přesně takto. Déšť znamená, že brány do nebe jsou otevřeny.“

Na stadionu to vře, atmosféra připomíná rockový koncert. Jihoafričané umějí své oblíbené politiky přivítat. V okamžicích, kdy hlediště odměňuje jednotlivé řečníky nadšeným potleskem, se mi až zdá, že neúprosný a hustý déšť ještě přidal na intenzitě, aby tak podpořil náladu na stadionu. A když se objeví Barack Obama, bouřlivé ovace z tribun jsou slyšet na kilometry daleko.

(Lidové noviny, 11. 12. 2013, upraveno)

TEXT 2

METONYMIE – přenesení významu na základě věcné nebo logické souvislosti mezi označovanými jevy, např. *číst Nerudu* (tzn. číst knihu, kterou napsal Neruda).

(L. Lederbuchová, Průvodce literárním dílem, upraveno)

2 Ve kterém z následujících úseků TEXTU 1 se vyskytuje metonymie?

- A) atmosféra připomíná rockový koncert
- B) Jihoafričané umějí své oblíbené politiky přivítat
- C) dlouhé hodiny se pak choulí pod různými věcmi
- D) Jihoafrická republika se totiž dnes loučí se svým hrdinou

max. 2 body

3 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda je v souladu s informacemi obsaženými v TEXTU 1 (A), či nikoli (N):

	A	N
3.1 Nelson Mandela si přál, aby v den jeho pohřbu přelo, protože Jihoafričané vnímají déšť jako požehnání.	☐	☐
3.2 Pietního aktu se zúčastnilo velké množství lidí, kteří se přišli rozloučit s historicky prvním prezidentem Jihoafrické republiky.	☐	☐
3.3 Návštěvníci smutečního ceremoniálu nadšeně aplaudovali místním politikům, amerického prezidenta však hlasitě vypískali.	☐	☐
3.4 Členové Afrického národního kongresu rozdávali během pietní akce šátky, aby lidé měli památku na zesnulého Nelsona Mandelu.	☐	☐

1 bod

4 Která z následujících možností vystihuje TEXT 1?

- A) Autor textu se ironicky vyjadřuje k aktuálním politickým otázkám, text lze považovat za fejeton.
- B) Text přináší oficiální sdělení o průběhu důležité politické události, lze ho považovat za komuniké.
- C) Text zprostředkovává čtenářům názory významných osobností na Nelsona Mandelu, lze ho považovat za interview.
- D) Autor textu se snaží co nejvěrněji přiblížit čtenáři atmosféru rozloučení s Nelsonem Mandelou, text lze považovat za reportáž.

1 bod

5 Který z následujících úseků TEXTU 1 neobsahuje fakta, ale subjektivní pocity autora tohoto textu?

(Uvedené možnosti je nutné posuzovat v kontextu výchozího textu.)

- A) neúprosný a hustý déšť ještě přidal na intenzitě
- B) minulý týden zemřel po několikaměsíční nemoci
- C) fotbalový stadion, který pojme přes devadesát tisíc fanoušků
- D) organizátor ceremoniálu a další veterán boje proti apartheidu

max. 3 body

6 Vyhledejte v TEXTU 1 česká slova, která jsou zapsána s pravopisnou chybou, a napište je pravopisně správně:

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 7–11

Edgar Allan Poe: Havran (výňatek)

Vrátil jsem se do pokoje, velmi divě se a boje,
když jsem zaslech trochu silněj nový šramot poblíž mne.
„Jistě cos za chumelice padlo mi na okenice;
podívám se ze světnice, co jsi zač, kdo budíš mne –
ztlumím na okamžik srdce, najdu tě, kdo budíš mne; –“
vítr a nic jiného už ne.

Vyrazil jsem okenici, když tu s velkou motanicí
vstoupil starodávnej havran z dob, jež jsou tak záslužné;
*****, vznešeně jak pán či paní
usadil se znenadání v póze velmi výhružné
na poprsí Pallady – a v póze velmi výhružné
si sedl jen a víc už ne.

Pták v svém ebenovém zjevu ponoukal mne do úsměvu
vážným, přísným chováním, jež bylo velmi vybrané –
„Ač ti lysá chochol v chůzi, jistě nejsi havran hrůzy,
jenž se z podsvětního šera v bludné pouti namane –
řekni mi své pravé jméno, plutonovský havrane!“ –
Havran děl: „Už víckrát ne.“

1 bod

7 Který z následujících veršů vyjadřuje, že se lyrický mluvčí pokouší mírnit projevy svého strachu?

- A) Vrátil jsem se do pokoje, velmi divě se a boje
- B) Vyrazil jsem okenici, když tu s velkou motanicí
- C) ztlumím na okamžik srdce, najdu tě, kdo budíš mne
- D) když jsem zaslech trochu silněj nový šramot poblíž mne

1 bod

8 Která z následujících možností patří na vynechané místo (*****) ve výchozím textu?

- A) jeho stín, jímž uhrane
- B) k ránu odtud vykradne
- C) bez poklony, bez váhání
- D) abych skryl své polekání

2 body

9 Najděte ve výchozím textu synonymum slova *skutečný* a napište ho:

(Hledané slovo může být i v jiném než základním tvaru.)

1 bod

10 Ke které z následujících bohyní odkazuje úsek zvýrazněný ve výchozím textu?

- A) k bohyni lásky Afroditě
- B) k bohyni moudrosti Athéně
- C) k bohyni věčného mládí Hebe
- D) k bohyni ochraňující manželství Héře

1 bod

11 Které z následujících tvrzení je pravdivé?

- A) Autor výchozího textu patří do renesance.
- B) Autor výchozího textu bývá zařazován do romantismu.
- C) Autor výchozího textu reprezentuje antickou literaturu.
- D) Autor výchozího textu je představitelem klasicistní literatury.

max. 2 body

12 Rozhodněte o každém z následujících souvětí, zda je napsáno pravopisně správně (A), či nikoli (N):

	A	N
12.1 Zájemci o pěstounskou péči podstupují zdouhavý správní proces, během něhož je jim zpravidla jejich úmysl vymlouván.	☐	☐
12.2 Horským průsmekem vedla daleko užší a nebezpečnější stezka, než s jakými jsme se dosud setkávali, ale vyhnout jsme se jí nemohli.	☐	☐
12.3 Protože mu každodenní konflikty s proslulým výtvarníkem ubíraly síly, toužil spolupracovat s nějakým skromně vystupujícím umělcem.	☐	☐
12.4 Mnoho bývalých diktátorů zahájilo svůj nástup k moci krvavým zvržením předchozí vlády, poté izolovali stát od vyspělého světa.	☐	☐

max. 3 body

13 Přiřadte ke každé z následujících vět (13.1–13.3) slovo (A–E), které je synonymem slova zvýrazněného ve větách:

(Každé slovo z nabídky A–E můžete přiřadit pouze jednou.)

- 13.1 V nových kancelářích platí **striktní** zákaz kouření. _____
- 13.2 Nepodmíněný trest udělený za loupež byl **adekvátní**. _____
- 13.3 Nečestný podnikatel nemá šanci **eventuální** soudní spor vyhrát. _____

- A) přísný
B) možný
C) skličující
D) přiměřený
E) nesmyslný

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 14–16

„Pane ministře,“ řekl Humphrey, „obviňujete ty nesprávné.“

Jak to myslí? nechápal jsem.

„Pokud vím,“ pokračoval, „tak to byl jeden z vašich kolegů, kdo informoval Brusel o vašem plánu nakoupit hromadně britské textové editory – proto taky narychlo vydali tu směrnici.“

Takže takhle to je? Opět zrazen? A kolegou z kabinetu! Zatracený Basil Corbett! Když začnu myslet na Basila Corbetta, hned mi ***** Iškariotský připadá sympatičtější. **Basile Corbette, udav se těmi třiceti stříbrnými!**

(J. Lynn, A. Jay; *Jistě, pane ministře, II. část, upraveno*)

1 bod

14 Který z následujících typů promluv se uplatňuje v úseku zvýrazněném ve výchozím textu?

- A) přímá řeč
B) nepřímá řeč
C) polopřímá řeč
D) neznačená přímá řeč

1 bod

15 Která z následujících možností označuje vypravěče výchozího textu?

- A) Humphrey
B) J. Lynn a A. Jay
C) vypravěč přímo se účastní děje
D) vypravěč stojící mimo pásmo postav

2 body

16 Napište jméno biblické postavy z Nového zákona, které patří na vynechané místo (*****) ve výchozím textu:

17 Seřadte jednotlivé části textu (A–E) za sebou tak, aby byla dodržena textová návaznost:

A) Ze severu hřebeny Karákóramu, z jihu Himálaje. Tibetský světec Padmasambava již v 8. století našeho letopočtu předpověděl: „Když oceloví ptáci začnou létat po obloze, když koně začnou jezdit na kolech, přijde čas a buddhismus se začne šířit do západních zemí.“

B) Kromě čínské anexe mělo negativní vliv na tamní život také pronikání konzumní západní kultury do Ladaku. Tradiční místní kultura je ohrožena. Doufejme, že se jí podaří uchovat pro budoucí generace.

C) V tomto ročním období jsou totiž údolí mezi horami zavalena několikametrovou pokrývkou sněhu. Bohužel hromadné zpřístupnění Ladaku mělo i záporné stránky. Do části země přijely čínské okupační tanky.

D) Proč zmiňovat toto proroctví? Právě letadla a auta otevřela Ladak širokému světu, předtím se do této oblasti dostaly jen malé karavany obchodníků. Letadla jsou i dnes jediným prostředkem spojujícím Ladak s ostatním světem během dlouhých zim.

E) Po dlouhá staletí byl Ladak izolovaná oblast. Je to jedna z nejvýše obydlených částí světa, před kterým ji chránily hory.

(Koktejl, 5/10, upraveno)

17.1 _____

17.2 _____

17.3 _____

17.4 _____

17.5 _____

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 18–22

(1) Člověk se vlastně „rodí dvakrát“. Z původně biologické bytosti se při „druhém narození“, které se realizuje v sociálním prostředí, stává složitou sociální bytostí. Bez kontaktu s lidmi se člověk nikdy nemůže stát normální lidskou bytostí.

(2) Klíčovou roli v procesu zespolečnění lidského jedince hraje rodina. Jejím členem se člověk stává **ve chvíli jeho narození**, působí tedy na osobnost v období, kdy je nejvíc plastická. Než dítě dospěje v sociálně psychologickém slova smyslu (tj. než převezme samostatné role ve společnosti), musí si osvojit společensky přijatelný způsob reagování na podněty. Z rodiny si dítě odnáší základní vzorce chování (např. jestliže je dítě zvyklé si v rodině všechno vynucovat agresí, bude se agresivně chovat i k jiným lidem).

(3) Rodina pro dítě představuje prvotní model společnosti, zásadním způsobem **ovlivňuje jeho vývoj**. Dítě se v rodině učí jednak respektovat názory a postoje druhých lidí, a proto sdílet jejich problémy. Rodina se také snaží formovat dítě **podle svého hodnotového schématu**, podle vlastní hodnotové hierarchie a přenáší na dítě své normy. „Rodina chce, aby dítě vstoupilo do společnosti s určitým druhem programu“ (Matoušek, 1993). Dítě si z rodiny odnáší představy např. o manželství, o hodnotové hierarchii. Tyto programy přehodnocuje a ponechává si z nich to, co považuje za pozitivní.

(4) V rodině se vytvářejí také základy citových vztahů. Vzhledem k velké míře otevřenosti rodina **svým členům umožňuje** vyrovnat se s traumaty a společně sdílet radost.

(V. Holeček a kol., *Psychologie pro právníky*, upraveno)

1 bod

18 Které z následujících tvrzení je v souladu s informacemi obsaženými ve výchozím textu?

- A) Vzorce chování, které jedinec získá v rodině, uplatňuje i při kontaktu s jinými lidmi.
- B) Složitou sociální bytostí se jedinec stane pouze tehdy, pokud vyrůstá v rodině.
- C) Jedinec zcela bezvýhradně přijímá žebříček hodnot, který mu v průběhu dětství předala rodina.
- D) Rodina stanovuje jedinci sociální normy od jeho narození až do dosažení plnoletosti, poté tuto roli přebírají jiné sociální skupiny.

1 bod

19 Která z následujících možností vysvětluje užití uvozovek ve třetím odstavci výchozího textu?

- A) citace z jiného díla
- B) Holečkova poznámka
- C) Matouškova přímá řeč
- D) odkaz na příští kapitolu

2 body

20 **Napište termín označující funkční styl, k němuž náleží výchozí text:**

1 bod

21 **Která z následujících možností odstraňuje nedostatek ve výstavbě věty?**

(Posuzovaná věta se nachází ve třetím odstavci výchozího textu.)

- A) Dítě se v rodině učí jednak respektovat názory a postoje druhých lidí a sdílet jejich problémy.
- B) Dítě se v rodině učí jednak respektovat názory a postoje druhých lidí, jednak sdílet jejich problémy.
- C) Dítě se v rodině učí jednak respektovat názory a postoje druhých lidí nebo sdílet jejich problémy.
- D) Dítě se v rodině učí jednak respektovat názory a postoje druhých lidí, dokonce i sdílet jejich problémy.

1 bod

22 **Ve kterém z následujících úseků výchozího textu se vyskytuje chybně užitě přivlastňovací zájmeno?**

(Posuzované úseky jsou ve výchozím textu zvýrazněny.)

- A) ovlivňuje jeho vývoj
- B) ve chvíli jeho narození
- C) svým členům umožňuje
- D) podle svého hodnotového schématu

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOZE 23

Z internetové diskuse k filmu *Do Říma s láskou*

Tygr

Dvě tři vtipné hlášky a krásné, typicky allenovské záběry Říma a jeho starodávných klenotů, jinak ale totální zklamání. Postavy jsou ploché, jednotlivé části filmu nedrží pohromadě. Poselství šustí papírem, jak je plné klišé.

Tracy

Zpočátku trochu hektické, nakonec se ale z toho vyklube slušná satirická bláznovina. Jednotlivé povídky překvapivě tvoří celek, i proto se mi film líbil. Díky němu jsem se také zamiloval do Říma a jeho dechberoucích staveb z dob dávno minulých. Nicméně stále doufám, že příště Allen přičichne k něčemu přemýšlivějšímu.

Panter

Woody parádně využívá úžasné římské památky, film má v sobě pořád dost toho allenovského, takže alespoň občas pobaví. Je ale škoda, že jednotlivé příběhy společně nefungují, chybí tam minimální souvislost. Na loňskou Paříž nelze zapomenout, na Řím okamžitě po odchodu z kina.

Recenze filmu *Do Říma s láskou* v časopise

novinář Tomáš Miklica

Jednotlivé střípky Allenovy římské komedie nijak nestavějí na originálních námětech a chybí jim styčný prvek. V povídkách se mísí životní pravdy a humor, jedno hloupě vnučované, druhé nepříjemně typické. Na rozdíl od *Půlnoci v Paříži* bude tady leckterý divák zívat. Početné záběry na římské pamětihodnosti sice z filmu dělají tu nejlepší reklamu na italskou metropoli, na režiséra, jako je Woody Allen, je to ale žalostně málo.

(www.csfd.cz; *Cinema* 8/2012, upraveno)

max. 2 body

23 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda je v souladu s informacemi obsaženými ve výchozích textech (A), či nikoli (N):

	A	N
23.1 Při porovnávání snímků <i>Půlnoc v Paříži</i> a <i>Do Říma s láskou</i> vychází z Panterova a Miklicova hodnocení lépe první z filmů.	☐	☐
23.2 Povrchnost vyčítají filmu <i>Do Říma s láskou</i> všichni diskutující kromě Tygra, který tvrdí, že tento film je plný neotřelých nápadů.	☐	☐
23.3 Tracy se jako jediný ze všech domnívá, že jednotlivé povídky filmu <i>Do Říma s láskou</i> jsou dobře propojeny.	☐	☐
23.4 Všechny uvedené diskutující i novináře Miklicu zaujaly ve filmu <i>Do Říma s láskou</i> památky italského hlavního města.	☐	☐

24 Přiřadte ke každé z následujících charakteristik (24.1–24.4) příslušného spisovatele (A–F):

(Každého spisovatele z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou.)

- 24.1 Po roce 1968 nesměl několik let oficiálně publikovat, přesto nikdy neodešel do emigrace. Řada jeho děl vycházela v samizdatu a exilu. Ve svých prózách často využívá „nekonečný“ proud řeči. Příznačná je pro něj poetizace všednosti a postavy pábitelů – osobitých vypravěčů a ztřeštěných snůlků. _____
- 24.2 Celosvětově proslavený spisovatel po sovětské okupaci emigroval do Francie. Ve svém prvním románu, pro nějž je typické kolísání mezi tragičností a fraškou, popsal absurditu 50. let v Československu. Kniha zaujme i neobvyklou kompozicí – události jsou nazírány z úhlu pohledu několika postav. _____
- 24.3 Jeho tvorba je výrazně ovlivněna vlastními zkušenostmi z války (např. útěk z transportu smrti). Stěžejním tématem jeho děl je holokaust, hlavními postavami jsou bezbranní, obyčejní lidé (Židé, velmi často ženy), kteří se dostávají do mezních životních situací. Po emigraci v roce 1968 se usadil v USA. _____
- 24.4 Autor manifestu *Dva tisíce slov* byl přední představitel disentu a vydavatel samizdatové edice Petlice. Těžiště jeho díla spočívá ve fejetonech a v prózách. V jedné knize propojil deníkové záznamy, úvahy i románové prvky, a nejen že tak podal výpověď o jednom roce svého života, ale zprostředkoval i obecnější obraz české společnosti na přelomu 70. a 80. let. _____

(CZVV)

- A) Ladislav Fuks
- B) Arnošt Lustig
- C) Ludvík Vaculík
- D) Milan Kundera
- E) Bohumil Hrabal
- F) Josef Škvorecký

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 25–28

Marjam bylo pět let, když poprvé uslyšela slovo *harámí*.

Tenkrát to Marjam ještě nechápala. **Nebyla dost stará, aby si uvědomovala tu nespravedlnost, aby chápala, že vinni jsou stvořitelé *harámí*, nikoli *harámí*, jejíž jediný hřích spočívá ve skutečnosti, že se narodila.**

Později, když už byla starší, Marjam přece jen slovu porozuměla. Způsob, jakým Nana to slovo pronášela – jako by ho ani neříkala, spíš ho po ní plivala – Marjam štiplavě bodal. Pochopila tehdy, co chce Nana říct: že *harámí* je nežádoucí; že ona, Marjam, nikdy nebude mít zákonný nárok na to, co mají ostatní lidé, na lásku, rodinu, přijetí.

Nana bývala jednou z Džalílových služek. Dokud se jí nezačalo zakulacovat břicho. Nana říkala, že když k tomu došlo, celá Džalílova rodina zalapala po dechu, až to vysálo z města všechn vzduch. Jeho příbuzní přísahali, že poteče krev. Manželky požadovaly, aby ji vyhnal. Nanin vlastní otec, chudý kameník z nedaleké vsi Gul Dáman, se jí zřekl. Zostuzený a zahanbený si sbalil své věci, odjel autobusem do Íránu a nikdo ho už nikdy nespátřil.

„Občas,“ říkávala Nana po ránu, když krmila slepice, „jsem si přála, aby měl můj táta tehdy dost odvahy pořádně nabrousit jeden ze svých nožů a zachovat si čest. Bývalo by to pro mě lepší než takovýhle život v hanbě.“ Odmlčela se a pohlédla na Marjam. „I pro tebe by to bylo lepší, nedala bych ti život, nebyla bys *harámí*. Jenže můj táta byl zbabělec. Neměl na něco takového *dil*, odvahy.“

(K. Hosseini, *Tisíce planoucích sluncí*, upraveno)

1 bod

25 **Ve kterém z následujících úseků výchozího textu se nejvýrazněji uplatňuje nadsázka?**

- A) když už byla starší, Marjam přece jen slovu porozuměla
- B) vlastní otec, chudý kameník z nedaleké vsi Gul Dáman, se jí zřekl
- C) Zostuzený a zahanbený si sbalil své věci, odjel autobusem do Íránu
- D) Džalílova rodina zalapala po dechu, až to vysálo z města všechn vzduch

1 bod

26 **Která z následujících možností nejlépe vystihuje v kontextu výchozího textu význam slova *harámí*?**

- A) nečekané dítě
- B) nemilované dítě
- C) nemanželské dítě
- D) nevychované dítě

1 bod

27 Která z následujících možností nejlépe vystihuje Nanino přání vyslovené v posledním odstavci výchozího textu?

- A) Nana si přála, aby ji její otec zabil.
- B) Nana si přála, aby se její otec zabil.
- C) Nana si přála, aby její otec zabil Džalíla.
- D) Nana si přála, aby její otec zabil Džalílovy příbuzné.

max. 2 body

28 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá souvětí zvýrazněnému ve výchozím textu (A), či nikoli (N):

	A	N
28.1 Souvětí je souřadné.	☐	☐
28.2 První věta v souvětí je hlavní.	☐	☐
28.3 Souvětí se skládá ze šesti vět.	☐	☐
28.4 Poslední věta v souvětí je vedlejší věta přívlastková.	☐	☐

---

1 bod

29 Které z následujících souvětí neobsahuje chybu v interpunkci?

- A) Když venku hustě sněží a fouká vítr, je lepší, zůstat doma v teple.
- B) Malé děti se velmi rychle naučí, jak si vynutit to, po čem zrovna touží.
- C) Očekáváme, že do konce dubna budou teploty poměrně vysoké pak, ale zima opět udeří v plné síle.
- D) Když se sníží počet dětí, které začínají kouřit o pouhá 2 procenta, bude o 4 tisíce dětských kuřáků méně.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 30–32

Co si obléct na ples? Prvním vodítkem by měla být pozvánka, která vám napoví, nakolik bude večer slavnostní.

Na klasické plesy ženám obvykle stačí malá večerní toaleta, tedy šaty, které končí těsně pod koleny. Muž se v těchto případech obléká do klasického společenského obleku, který by měl být jednobarevný (stejně jako košile, motýlek či kravata). Slavnostní vzhled obleku můžete zdůraznit tradičními doplňky, jako je například vesta.

Výjimečné události zasluhují velkou večerní toaletu. Lem šatů by se měl dotýkat špiček střívků, z ramenou může splývat lehký přehoz. Klasická černobílá kombinace je sázkou na jistotu.

Pro všechny pány bývá nezbytnou součástí galavečerů smoking. Je to formální večerní oblek, který bývá výhradně černý nebo tmavo modrý. K němu náleží pouze motýlek, dalším nepostradatelným doplňkem je vesta nebo hedvábný smokingový pás. Ten kromě klasické černé barvy může být i vínový nebo lahvově zelený.

(www.jaktak.cz, upraveno)

1 bod

30 Které z následujících tvrzení je v souladu s informacemi obsaženými ve výchozím textu?

- A) Na každé pozvánce na ples jsou uvedena závazná pravidla oblékání, která se týkají i volby doplňků.
- B) Na mimořádně slavnostní večery by si dámy měly obléknout dlouhé šaty sahající těsně nad kotníky, ramena jsou zahalena.
- C) Pokud jde muž na ples, musí mít vždy vestu, pouze v případě, že si bere smoking, může vestu vyměnit za smokingový pás.
- D) Muž se může rozhodnout, zda si k běžnému společenskému obleku vezme kravatu, či motýlka, v případě smokingu tuto možnost volby nemá.

max. 3 body

31 Vypište z posledního odstavce výchozího textu všechna zájmena:

1 bod

32 Ve kterém z následujících úseků výchozího textu je pravopisná chyba?

- A) by měl být jednobarevný
- B) může být i vínový nebo lahvově zelený
- C) bývá výhradně černý nebo tmavo modrý
- D) černobílá kombinace je sázkou na jistotu

ZKONTROLUJTE, ZDA JSTE DO ZÁZNAMOVÉHO ARCHU UVEDL/A VŠECHNY ODPOVĚDI.
